

Sygn. akt V KK 237/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Malarski (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy (sprawozdawca)

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski

Protokolant Barbara Kobrzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga,
w sprawie M. P.

skazanego z art. 193 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 28 listopada 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego z dnia 16 stycznia 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazuje do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy, wyrokiem nakazowym z dnia 16 stycznia 2012 r., skazał M. P. za przestępstwo z art. 193 k.k. na karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych, każda w kwocie 20 zł; na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet grzywny okres zatrzymania w dniach od 6 do 8 stycznia 2011 r.

W związku z wniesieniem sprzeciwu, a następnie jego cofnięciem, wyrok nakazowy stał się prawomocny z dniem 5 marca 2012 r.

Kasację od prawomocnego wyroku nakazowego wniosł – w trybie art. 521 § 1 k.p.k. – Prokurator Generalny. Zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucił:

1. rażące i mogące mieć istotny wpływ na orzeczenie naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 501 pkt 1 k.p.k. polegające na wydaniu na posiedzeniu wyroku nakazowego w stosunku do osoby pozbawionej wolności w tej sprawie, zamiast rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych na rozprawie,
2. rażące i mające istotny wpływ na orzeczenie naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, tj. art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k., polegające na wydaniu wyroku nakazowego bez przypisania oskarżonemu M. P. winy za czyn, o który został oskarżony przez prokuratora.

W konkluzji skarżący wniosł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Z akt sprawy wynika jednoznacznie, że M. P. został zatrzymany w dniu 6 sierpnia 2011 r. o godz. 16.40, jako podejrzewany o zakłócenie miru domowego (czyn z art. 193 k.k.), z uwagi na obawę ucieczki oraz ukrywanie się, a następnie po wszczęciu w sprawie dochodzenia, przedstawienia zarzutu i przesłuchaniu w charakterze podejrzanego, zwolniony w dniu 8 sierpnia 2011 r. o godz. 13.30 (prot. zatrzymania k. 2).

Po wpłynięciu aktu oskarżenia sprawę skierowano na posiedzenie bez udziału stron w przedmiocie wydania wyroku nakazowego.

Zgodnie z treścią art. 501 pkt 1 k.p.k. niedopuszczalne jest wydanie wyroku nakazowego w stosunku do osoby pozbawionej wolności w tej lub innej sprawie. Oczywiste jest zatem, że Sąd Rejonowy nie mógł wydać zaskarżonego wyroku nakazowego, bowiem wobec faktu zatrzymania oskarżonego w toku prowadzonego w sprawie postępowania, zaistniała bezwzględna przesłanka negatywna uniemożliwiająca taki sposób rozstrzygnięcia.

W świetle utrwalonego w judykaturze poglądu, pozbawieniem wolności jest każde, wynikające z decyzji właściwego organu, uniemożliwienie osobie swobodnego poruszania się. Pozbawieniem wolności jest zatrzymanie, tymczasowe aresztowanie, odbywanie zasadniczej lub zastępczej kary

pozbawienia wolności. W postępowaniu nakazowym nie są dopuszczalne odstępstwa od przesłanki określonej w art. 501 pkt 1 k.p.k., jak to przewidziano w postępowaniu uproszczonym (art. 325 c pkt 1 *in fine* k.p.k.). Określony w art. 501 pkt 1 k.p.k. zakaz wydania wyroku nakazowego nie ogranicza się do osoby pozbawionej wolności (w tej lub innej sprawie) w czasie wyrokowania. Ma on zastosowanie również do osoby, która w tym czasie nie jest pozbawiona wolności, lecz była jej pozbawiona wcześniej, w toku prowadzonego w sprawie postępowania. Ustawa nie różnicuje bowiem sytuacji procesowej osoby, w jakiej znajduje się ona w chwili wydania wyroku nakazowego, lecz stwierdza ogólnie, że chodzi o osobę, którą „pozbawiono wolności w tej lub innej sprawie”. Punktem odniesienia dla „pozbawienia wolności”. Nie jest więc aktualny etap postępowania, lecz całe postępowanie w sprawie, w której wydaje się wyrok nakazowy. Niedopuszczalność wydania wyroku nakazowego wobec osoby pozbawionej wolności ma charakter gwarancyjny (por. wyrok SN z dnia 13 grudnia 2010 r., sygn. IV KK 294/10, OSNwSK 2010/1/2498 i powołane tam orzeczenia SN).

Kasacja trafnie wskazuje, że doszło do rażącego naruszenia prawa procesowego – zastosowanie wobec oskarżonego trybu nakazowego za względu na wcześniejsze jego pozbawienie wolności, poprzez zatrzymanie w toku trwającego w tej sprawie postępowania, nie było – zgodnie z treścią art. 501 pkt 1 k.p.k. – dopuszczalne. Oczywisty jest przy tym istotny wpływ tego uchybienia na treść zaskarżonego wyroku – naruszono przepis o charakterze gwarancyjnym.

Zasadnie kasacja podnosi rażące naruszenie przepisu art. 504 § 1 pkt 4 k.p.k. – w wyroku nakazowym nie wskazano, iż przypisano oskarżonemu popełnienie zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu, ograniczono się jedynie do rozstrzygnięcia w przedmiocie kary.

Z powyższych względów należało uchylić zaskarżony wyrok nakazowy i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania na zasadach ogólnych Sądowi pierwszej instancji.

